

Justitiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

Yttrande över betänkandet Beslag och husrannsakan (SOU 2017:100)

Riksarkivet har tagit del av rubricerat betänkande och har inget att invända mot utredningens förslag avseende bevarande och gallring av kopior av beslagtagna information.

Riksarkivet vill emellertid framhålla följande.

Det är inte helt enkelt att följa utredningens resonemang kring kopiors formella status. Ett exempel är skrivningarna i kapitel 11.5 s. 669 och 11.6 s. 670. I det första fallet talas det om att kvarglömda dubletter torde ha förlorat sin karaktär av allmän handling om originalet eller en kopia har gallrats, eftersom den inte längre finns i myndighetens verksamhet, dock med brasklappen att rättsläget är oklart. På s. 670 sägs å andra sidan att kopiering ger samma status som den ursprungliga allmänna handlingen och att den statusen behålls även efter återlämnandet. I båda dessa fall har det skett ett avhändande men som enligt utredningen får olika konsekvenser.

Vidare skriver utredningen i avsnitt 12.4.2 sid. 717-718, att en kopia som förvaras hos myndigheten efter det att "originalet" gallrats förlorar sin status som allmän handling.

Riksarkivet vill här hänvisa till regeringens bedömning i prop. 2009/10:58, 21-22. Regeringen skriver bl.a.

"Regeringen noterar vidare att kommittén i betänkandet ger uttryck för uppfattningen att det inte finns någon självständig insyns rätt till kopior av allmänna handlingar. [...] När det gäller konventionella handlingar kan det ofta ligga nära till hands att tala om kopior och originalhandlingar eftersom informationsinnehållet då tydligt sammanhänger med den fysiska bäraren, dvs. det papper som informationen finns på. Det är dock fortfarande informationsinnehållet som är det avgörande ur ett offentlighetsperspektiv, inte om informationen finns på en kopia eller ett original. [...]

Vidare är det inom samma myndighet inte ovanligt att kopior av allmänna handlingar är allmänna i en annan del av verksamheten än den där originalet förekommer. Ett exempel är att innehållet i handlingen får betydelse för

handläggningen av ett annat ärende och tas in i akten i det ärendet. Det framstår enligt regeringens mening som tveksamt att hävda att det i det sammanhanget inte finns någon självständig rätt till insyn i handlingen (jfr även 2 kap. 11 § första stycket 3 TF med 2 kap. 11 § första stycket 4 TF). Härutöver kan konstateras att det i många fall är näst intill omöjligt att avgöra om ett exemplar av en handling är ett original eller en kopia.”

Det är förvisso svårt att säkerställa att alla kopior hos en myndighet förstörs i samband med gallringen av handlingen ur arkivet. Men oavsett om gallring har skett finns informationen (den allmänna handlingen) förvarad hos myndigheten och bör då också kunna begäras ut. Här vill vi också hänvisa till HFD:s dom Mål.nr 2687-17 om rätten att ta del av allmän handling.

Slutligen vill Riksarkivet göra ett förtydligande i fråga om att begreppet gallring av hävd är förknippat med arkivhandlingar. Det stämmer om man blickar tillbaka till tiden före arkivlagens ikraftträdande 1991-07-01. Efter den dagen bör det kanske förtydligas att gallring är förknippat med allmänna handlingar.

Beslut i detta ärende har fattats av riksarkivarie Karin Åström Iko. I beredningen av yttrandet har enhetschefen Håkan Lövblad, Juristen Ulrika Sturesdotter Andersson samt förste arkivarie Ian Fallenius deltagit. Närvarande vid ärendets slutliga handläggning har även varit stabschefen Gunilla Nordström och utredare Désirée Veschetti Holmgren (föredragande).

Karin Åström Iko

Désirée Veschetti Holmgren